

РЕШЕНИЕ

№ 3731

гр. София, 09.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 15
състав,** в публично заседание на 25.05.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Якимова

при участието на секретаря Теменужка Стоименова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **11842** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203, ал.1 от Административно процесуалния кодекс (АПК), вр. чл.1, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

С искова молба вх. № 38341/ 4.12.2020г. от Н. В. М. е предявен иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди срещу Държавен фонд „Земеделие“ за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 2373,28 лв., представляваща дължимо плащане по заявление за подпомагане УИН 22/120516/63485 за кампания 2016г. на директни плащания от ДФЗ – РА по мярка 12 „Плащания по Натура 2000 и рамковата директива за водите“ от ПРСР 2014г.-2020г.; сумата 723,19 лв., представляваща лихва за забава, считано от 7.12.2017г. до 7.12.2020г. и законната лихва за забава, считано от датата на исковата молба до окончателното изплащане на дължимото.

Ответникът, Държавен фонд „Земеделие“, чрез представител по пълномощие, в писмения отговор на исковата молба отрича основателността на иска с аргумент, че отношенията между страните по делото не са равнопоставени, което обуславя неприложимост на чл.86, ал.1 ЗЗД. Макар да е налице първият елемент от отговорността по ЗОДОВ – отменен административен акт, останалите елементи липсват. Наред с това обезщетение за вреди може да се претендира едва след отмяната на акта с влязло в сила решение на съда. Представени са доказателства за извършено на 8.02.2021г. плащане в полза на М. на сумата в размер на 2318,09 лв.

С постъпило по делото на 4.03.2021г. становище ищецът оттегля предявения иск в частта за сумата в размер на 2318,09 лв. поради извършеното от ответника доброволно плащане и претендира разноси съразмерно на цената на иска, доколкото ответникът с извънпроцесуалното си поведение е станал причина за завеждане на делото.

Поддържа предявения иск

за сумата 55,19 лв., представляваща разлика от изплатената му сума 2318,09 лв. и дължимата 2373,28 лв. заедно със законната лихва върху 55,19 лв. от датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане;

за сумата 723,19 лв., представляваща законна лихва върху главницата от 2373,28 лв. за периода 7.12.2017г. – 7.12.2020г. и

за присъждане на законната лихва върху сумата 2318,09 лв. от датата на исковата молба до датата на плащането - 8.02.2021г.

С протоколно определение от 30.03.2021г. производството в частта на предявения иск за сумата 2318,09 лв. е прекратено.

В съдебно заседание ищецът лично и чрез адв. М. поддържа исковете.

Ответникът ДФЗ не ангажира становище по съществото на спора.

Участващият по делото прокурор от С. градска прокуратура дава заключение за основателност на иска.

След като обсъди доводите на страните, прецени събраните по делото доказателства съдът намира за установено следното:

От Н. В. М. до ДФЗ с вх. № 18193750/ 21.03.2016г. (л.7 от адм. дело № 2372/2018г. на АССГ) е депозирано Заявление за подпомагане УИН 22/120516/63485 за кампания 2016г. на директни плащания от ДФЗ – РА по мярка 12 „Плащания по Натура 2000 и рамковата директива за водите“ от ПРСР 2014-220г. за сумата 8118,19 лв.

С Молба вх. № 02-6500/708 от 29.01.2018г. ищецът е поискал от ДФЗ – РА издаване на уведомително писмо по заявлението за подпомагане, по което е формиран мълчалив отказ, отменен с влязло в сила Решение № 5733/ 11.10.2018г. по адм. дело № 2372/ 2018г. на АССГ, 63 състав.

След връщане на преписката на изпълнителния директор на ДФЗ за произнасяне по заявлението с Уведомително писмо с изх. № 01-6500/4355 от 11.07.2019г. за извършена оторизация и изплатено финансово подпомагане по схеми и мерки за директни плащания, базирани на площ за кампания 2016г., издадено от заместник изпълнителния директор на ДФЗ „Земеделие“, е отказано финансово подпомагане по Мярка 12/Натура 2000 в размер на 2 373,28 лв.

В тази своя част административният акт е отменен с влязло в сила на 22.10.2020г. решение на АССГ, III отд., 66 състав по адм. дело № 9183/ 2019г.

На 08.02.2021г. (след като на 4.12.2020г. исковата молба е постъпила в АССГ) от ДФЗ Земеделие на ищеца М. са заплатени сумите 1738,57 лв. и 579,52 лв., или общо 2318,09 лв.

На 05.03.2021г. изпълнителният директор на ДФЗ Земеделие издал Уведомително писмо 01-6500/ 4355 17 за извършена оторизация и изплатено финансово подпомагане по схеми и мерки за директни плащания, базирани на площ за кампания 2016, с което е оторизирана сумата 8063 лв. спрямо поисканата 8118,19 лв., или, намалението е на стойност 55,19 лв. Не се твърди и не се установява този административен акт да е оспорен/отменен по реда на АПК. В осз на 30.03.2021г. пълномощникът не ищеца поддържа неговата нищожност като издаден в противоречие на влязлото в сила решение по адм. дело № 9183/ 2019г. на АССГ, 66 състав.

Фактическите твърдения на ищеца, изложени по-горе, не се оспорват от ответника, а се установяват и материалите по приобщените по делото адм. дела № 2372/ 2018г. и № 9183/ 2019г.

При тази фактическа обстановка от правна страна съдът намира следното:

Отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ е обусловена от кумулативната даденост на трите елемента на правопораждащия я фактически състав: 1. незаконосъобразност на акт, действие или бездействие на ответника при или по повод изпълнение на административна дейност; 2. вреди - имуществени или неимуществени и 3. пряка причинна връзка между първия и втория елемент. Отговорността е безвиновна (по аргумент от чл.4 ЗОДОВ).

Поддържаните от М. искове са за присъждане на:

обезщетение за имуществени вреди в размер на 55,19 лв., представляващи разлика от изплатената му сума 2318,09 лв. и дължимата 2373,28 лв. заедно със законната лихва върху нея от датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане;

обезщетение за имуществени вреди в размер на 723,19 лв., представляваща законна лихва върху главницата от 2373,28 лв. за периода 7.12.2017г. – 7.12.2020г.;

законната лихва върху сумата 2318,09 лв. от датата на исковата молба до датата на плащането - 8.02.2021г.

Отмененото Уведомително писмо изх. № 01-6500/4355/ 11.07.2019г. на заместник изпълнителния директор на ДФЗ представлява властнически акт на административен орган при неговата административна дейност. Неговата незаконосъобразност е установена с акт на съда – влязло в сила решение на АССГ по адм. дело № 9183/ 2019г. С това решение, основано на приетата по делото СТЕ, е прието за установено по несъмнен начин, че парцелите, показани в колона 7 на таблица 9 от оспореното Уведомително писмо като парцели, които попадат изцяло извън границите на зоните на Натура 2000, попадат изцяло във физически блокове, пресичащи се със защитена зона Натура 2000 с площ не по-малко от 100 кв. м. В този смисъл те отговарят и на изискванията на чл.1, ал.2 и ал.4 от Наредба № 5/ 24.02.2015г. за прилагане на мярка 12 „Плащания по Натура 2000 и рамковата директива за водите“ от ПРСР 2014-2020г., издадена от министъра на земеделието и храните. По аргумент от чл.13 АПК по заявлението на М. за кампания 2016г. във връзка с допустимите за подпомагане земеделски площи следва да бъдат приложени нормите на чл.1, ал.4 от Наредбата в редакцията им, обн. ДВ бр.16/ 2015г., в противен случай се нарушава принципът на последователност и предвидимост.

Бе посочено, че в осз на 30.03.2021г. ищецът чрез своя пълномощник се позовава на нищожност на Уведомително писмо 01-6500/ 4355 17 от 5.03.2021г., издадено въз основа на цитираното влязло в сила решение в частта му, с която поисканата от заявителя сума 8118,19 лв. е намалена със сумата 55,19 лв.

Съгласно чл. 204, ал. 3 АПК, когато вредите са причинени от нищожен или оттеглен административен акт, незаконосъобразността на акта се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение. Вместо да се води отделно производство, предвидена е възможност за преценка на валидността на административния акт в рамките на исковото производство като една от материалноправните предпоставки за уважаването на иска по чл. 203, ал. 1 АПК. Законодателното предвиждане се основава на принципа, че всеки, който има интерес, може безсрочно да се позове на нищожността на акта. Нищожният административен акт не поражда правни последици, поради което не влиза в сила, ако не бъде оспорен в срока по чл. 149, ал. 1

АПК.

Съдът намира, че Уведомително писмо 01-6500/ 4355 17 от 5.03.2021г., в частта му, с която поисканата от заявителя сума 8118,19 лв. е намалена със сумата 55,19 лв., противоречи на влязлото в сила на 22.10.2020г. решение по адм. дело № 9183/ 2019г., съдържащо изрични указания по тълкуването и прилагането на закона - парцелите, показани в колона 7 на таблица 9 от оспореното Уведомително писмо като парцели, които попадат изцяло извън границите на зоните на Натура 2000, попадат изцяло във физически блокове, пресичащи се със защитена зона Натура 2000 с площ не по-малко от 100 кв. м. В този смисъл те отговарят и на изискванията на чл.1, ал.2 и ал.4 от Наредба № 5/ 24.02.2015г. за прилагане на мярка 12 „Плещания по Натура 2000 и рамковата директива за водите“ от ПРСР 2014-2020г., издадена от министъра на земеделието и храните.

По тези съображения съдът приема, че първият елемент от фактическия състав на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ е установен по отношение на двете претендирани главници - 55,19 лв., представляваща разлика от изплатената му сума 2318,09 лв. и дължимата 2373,28 лв. и 723,19 лв., представляваща законна лихва върху главницата от 2373,28 лв. за периода 7.12.2017г. – 7.12.2020г.

В практиката на ВАС (напр. реш. по адм. дело № 11570/ 2020г., III отд.) за случаите, когато след отмяната на административния акт съдът не решава въпроса по същество, а изпраща преписката за произнасяне на административния орган със задължителни указания, е възприето разбирането, че „отмяната на един от издадените в хода на производството административни актове не поражда право на обезщетение, тъй като към този момент няма завършен фактически състав за търсене на имуществена отговорност за вреди. Претендираните от лицето права се признават или отричат, със съответните правни последици, с влизане в сила на административния акт, с който органът решава въпроса по същество. Поради това в подобни случаи искът за вреди от незаконна административна дейност може да се предяви след окончателното приключване на административното производство, ако реално има настъпили вреди в резултат на отложеното решаване на въпроса поради постановените при разглеждането на преписката незаконни актове“. В разглеждания случай приложимостта на чл.204, ал.3 АПК е обусловена от изричното заявление на ищеца (чрез неговия пълномощник), че Уведомително писмо 01-6500/ 4355 17 от 5.03.2021г., в частта му, с която поисканата от заявителя сума 8118,19 лв. е намалена със сумата 55,19 лв., е нищожно като противоречащо на влязлото в сила решение по адм. дело № 9183/ 2019г. При възприемане на теза за недопустимост на исковото производство в тази част би се стигнало до последващо съдебно производство по оспорване на акта в неблагоприятната за М. част по заявление, което той е подал на 21.03.2016г., което не е в съгласие с чл.11 АПК.

Съдържанието на понятието „вреда“ не е дефинирано от законодателя въпреки употребата му в редица разпоредби на Закона за задълженията и договорите. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние.

Имуществените вреди представляват разликата между имуществото на кредитора

след засягане на благото и това, което би имал, ако нямаше засягане. Те са два вида - претърпени загуби и пропуснати ползи. В разглеждания случай се претендират пропуснати ползи – осуетяване на възможността ищецът да ползва и получи приход от паричните си средства. По силата на чл.11, ал.1 от Наредба № 5/ 24.02.2015г. за прилагане на мярка 12 „Плщания по Натура 2000 и рамковата директива за водите“ от ПРСР за периода 2014-2020г. в редакцията, обн. ДВ бр. 16/ 2015г. Държавен фонд „Земеделие“ – РА изплаща финансовата помощ в периода между 1 декември на годината на подаване на заявлението за подпомагане и 30 юни на следващата година. Следователно при подадено от М. на 21.03.2016г. заявление за подпомагане за кампания 2016г., срокът за изплащане на финансовата помощ е започнал да тече на 01.12.2016г. и е изтекъл на 30.06.2017г. За периода 7.12.2017г. (начален момент на претендираното обезщетение по исковата молба) до датата на подаването ѝ в съда – 4.12.2020г. ищецът е бил лишен от възможността да ползва собствените си средства в размер на 2373,28 лв. Законната лихва за забава върху тази сума за цитирания период е 721,19 лв., изчислена чрез достъпния в интернет сайта на НАП лихвен калкулатор. Така М. е понесъл вреди във формата на пропуснати ползи, чийто минимален и неподлежащ на нарочно доказване размер е този, равен на размера на законната лихва за периода на задържане на сумата. Липсата на необходимост от доказване на вреди в размер на законната лихва произтича от нормата на чл.86, изр.1 ЗЗД. Само в случай, че кредиторът твърди претърпени вреди в по-висок размер и претендира тяхното заплащане от своя длъжник, той ще следва да стори това в исково производство по общия ред (арг. чл.86, изр.2 ЗЗД).

Дължимо е и присъждане на законната лихва върху изплатената сума 2318,09 лв. от датата на исковата молба – 4.12.2020г. до датата на плащането – 08.02.2021г., възлизаща на 43,14 лв., определена по реда на чл.162, пр.1 ГПК по указания по-горе начин.

При извод за нищожност на Уведомително писмо № 01-6500/ 4355 17 от 5.03.2021г., в частта му, с която поисканата от заявителя сума 8118,19 лв. е намалена със сумата 55,19 лв., на ищеца следва да се присъди и тази претендирана сума, представляваща пропуск имуществото му да нарасне с нея.

Доказана е причинно-следствената връзка между незаконосъобразната заповед на изпълнителния директор на ДФЗ и имуществените вреди във формата на пропуснати ползи - ако не беше издадено уведомително писмо, обективиращо отказ да бъде оторизирана сумата 2373,18 лв., ищецът не би се лишил от правото да ползва собствените си средства в този размер за периода 07.12.2017г. – 08.02.2021г.

Кредиторът не дължи покана към длъжника по аргумент от чл.84, ал.2 ЗЗД – разпоредбата визира момента на възникване на изискуемостта на едно облигационно задължение, чийто източник е договор. Паричното задължение на ДФЗ обаче намира своето правно основание в осъществено от негов орган непозволено увреждане, поради което приложима е нормата на ал.3 на чл.84 ЗЗД. Тезата на ответника не държи сметка за принципа за пълна обезвреда на вредите, причинени от непозволеното увреждане, установен в чл.51, ал.1 ЗЗД. Нейното споделяне би довело до освобождаване от отговорност на деликвента за причинените от него вреди за периода от осъществяване на вредоносното деяние до момента на обективиране на претенцията на увредения за обезвреда.

На следващо място, главният иск е насочен към репарирание на вредите, причинени на ищеца от незаконосъобразен акт на орган на ответника, изразява се в пропуснати

ползи и се измерва със законната лихва. Тази претенция е самостоятелна и не е свързана с дължимото от деликвентна обезщетение за забава при изплащане на обезщетението за причинени имуществени вреди, което обезщетение за забава представлява самостоятелно по вид и основание парично задължение на длъжника, обусловено от и дължимо се заради ненавременното изпълнение на паричното задължение за обезвреда и по силата на закона (чл.86, изр.1 ЗЗД) се измерва също със законната лихва.

Без посочено, че в осз на 30.03.2021г. е постановено прекратяване на делото в частта, относно погасената чрез плащане претенция за сумата 2318,09 лв. Своевременно заявеното искане за присъждане на разноски при условията на чл.78, ал.2 ГПК е основателно и следва да бъде уважено.

С оглед основателността на главния иск, такава е и акцесорната претенция на ищеца за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху уважения размер на обезщетението, считано от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на задължението (съобразно отправения към съда петитум, който ограничава правомощието му да приеме по-ранен момент на настъпване на изискуемостта на ищцовото притезание).

На основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ предвид уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски в размер на 10 лв. заплатена държавна такса и 500 лв. възнаграждение в полза на адв. М..

Така мотивиран, Административен съд София-град, I отделение, 15 състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА, по иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на Н. В. М. обезщетение за имуществени вреди в размер на 55,19 лв. от нищожно Уведомително писмо № 01-6500/ 4355 17 от 5.03.2021г., в частта му, с която поисканата от заявителя сума 8118,19 лв. е намалена със сумата 55,19 лв., представляваща разлика от изплатената му сума 2318,09 лв. и дължимата 2373,28 лв. заедно със законната лихва върху 55,19 лв. от датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

обезщетение за имуществени вреди от отменен незаконосъобразен административен акт Уведомително писмо с изх. № 01-6500/4355 от 11.07.2019г. в размер на 721,19 лв., представляваща законна лихва върху сумата от 2373,18 лв. за периода 7.12.2017г. – 4.12.2020г.;

обезщетение за имуществени вреди от отменен незаконосъобразен административен акт Уведомително писмо с изх. № 01-6500/4355 от 11.07.2019г., представляващо законната лихва върху сумата 2318,09 лв. от датата на исковата молба до датата на плащането - 8.02.2021г. в размер на 43,14 лв.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на Н. В. М. 510 (петстотин и десет) лв. разноски по делото.

Решението е постановено при участието на прокурор от СГП.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд в 14 дневен срок от съобщаването му на

страните.

СЪДИЯ: